

8.	ПРЕПОРУКА	Прецизирати у Закону о раду који орган одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, усклађујући их са одредбама корпоративних и сродних закона
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство рада и социјалне политике
	пропис који треба изменити и/или допунити	Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09)
	начин спровођења	Подношење Влади Нацрта закона о измени и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09), којим ће се, у складу са одредбама корпоративних и сродних закона, прецизирати орган који одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа
	рок за спровођење	31.03.2010. године
	нацрт прописа чије усвајање треба да предложи регулаторно тело	<p style="text-align: center;">НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАДУ</p> <p style="text-align: center;">Члан 1.</p> <p style="text-align: center;">У Закону о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) у члану 192. став 1. тачка 1. после речи: „директор“ додаје се запета и речи: „односно законски заступник“.</p> <p style="text-align: center;">Члан 2.</p> <p style="text-align: center;">Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.</p>
	подносилац иницијативе	анонимно лице
	<p>О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е</p> <p>КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА</p> <p>Непрецизност Закона о раду у дефинисању органа пословођења који одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, као и неусклађеност са одредбама корпоративних и сродних закона, узрокују правну несигурност у погледу надлежности по овим питањима.</p> <p style="text-align: center;">ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ</p> <p>Усвајање препоруке ће довести до већег степена правне сигурности за запослене и послодавце и спречиће се могуће штете услед погрешног тумачења Закона и његове примене у пракси.</p>	

ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) у члану 192. прописује да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује: у правном лицу - директор или запослени кога он овласти (тачка 1), а код послодавца који нема својство правног лица - предузетник или запослени кога он овласти (тачка 2) – (став 1.) и да се овлашћење из става 1. овог члана даје у писаном облику (став 2.)

Из цитираних одредаба проистиче да се овлашћење за одлучивања о правима, обавезама и одговорностима из радног односа заснива на самом закону, а одређује се у зависности од тога да ли послодавац има или нема својство правног лица.

Послодавац са својством правног лица има сопствени правни субјективитет.

У складу са општим и посебним законима, такав статус има: привредно друштво, јавно предузеће, специјализовано привредно друштво попут пословне банке, друштва за осигурање и штедионице, пошта, установа јавне службе, задруга, комора, удружење које је уписано у регистар, фонд, фондација, задужбина и др.

У овим радним срединама, о правима, обавезама и одговорностима из радног односа изворно одлучује директор, као орган пословођења, односно инокосни орган пословођења који у бројним случајевима носи други назив: управник (позоришта), декан (факултета), ректор (универзитета), председник (удружења, коморе), генерални секретар (савеза) итд. Сваки од ових органа пословођења поседује изворно овлашћење одлучивања.

Очигледно је да Закон о раду, такође, није усклађен са одредбама корпоративних закона: Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 125/04), као општим законом и Законом о банкама („Службени гласник РС“, број 107/05), као посебним законом, када је реч о одредбама које регулишу управљање пословањем у друштвима капитала (друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво). У друштвима капитала ову функцију могу вршити директор или управни одбор или извршни одбор.

Тако је у Закону о привредним друштвима у члану 153. ст. 1. и 2. прописано да друштво с ограниченом одговорношћу може да има директора или управни одбор, а да се оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу одређује да ли друштво има директора или управни одбор. Чланом 156. ст. 1. и 2. овог закона предвиђено је да управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу има председника кога бирају чланови управног одбора већином од укупног броја, ако оснивачким актом друштва није одређена друга већина и да председник управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу заступа друштво. Овај закон прописује у члану 307. да затворено акционарско друштво има директора или управни одбор (став 1.); да отворено акционарско друштво има управни одбор (став 2.) и да се одредбе овог закона о управном одбору отвореног акционарског друштва примењују и на директора затвореног акционарског друштва кад нема управни одбор (став 3.), а у члану 302. став 4. да је председник управног одбора акционарског друштва генерални директор друштва, ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено. Члан 322. овог закона прописује у ст. 1. и 2. да отворено акционарско друштво има извршни одбор и да

затворено акционарско друштво може имати извршни одбор, а члан 323. у ст. 1. и 2. да генералног директора акционарског друштва бира управни одбор и да је генерални директор акционарског друштва председник извршног одбора.

Закон о банкама прописује у члану 75. став 2. да председник извршног одбора банке представља и заступа банку, а у члану 76. у ставу 1. да извршни одбор банке организује пословање банке и врши дневни надзор над активностима запослених у банци, те у ставу 2. тачка 9) овог члана да извршни одбор банке обезбеђује да сви запослени буду упознати с прописима и другим актима банке којима се уређују њихове радне обавезе.

Када у радним срединама функцију одлучивања о правима, обавезама и одговорностима из радног односа врши директор, односно генерални директор, ту нема проблема. Али, проблеми настају у радној средини без директора, јер је управни одбор, као и извршни одбор (борд директора), колективни орган, а о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује увек инокосни орган. Ту се појављује законска празнина. Она се у пракси најчешће отклања тумачењем да у тим случајевима о наведеним правима, обавезама и одговорностима одлучује председник управног одбора, односно извршног одбора, јер он (као и директор) заступа друштво. Али, пошто овлашћење заступања није исто што и овлашћење одлучивања, додатно се поставља питање да ли управни одбор, односно извршни одбор, као колективни орган пословођења, треба функцију одлучивања о правима, обавезама и одговорностима из радног односа да повери председнику, који би је вршио као изворно овлашћење, али у име и за рачун тог органа на чијем је челу. Додатно питање је и да ли ово поверавање надлежности треба да уследи на конститутивној седници одбора или може и касније..

Имајући у виду да члан 192. Закона о раду није уредио да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује и инокосни орган пословођења који носи други назив (сем: „директор“), као и постојање описане законске празнине у погледу друштава капитала у којима је орган пословођења управни одбор на челу са председником управног одбора, односно извршни одбор на челу са председником извршног одбора, неопходно је разрешити ове недоумице прецизирањем члана 192. Закона о раду, тако што ће се прописати да законски заступник може одлучивати у овим стварима, као и друго лице које директор, односно законски заступник за то овласти.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 192.

О правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује:

- 1) у правном лицу – директор, **ОДНОСНО ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК** или запослени, кога он овласти;
- 2) код послодавца који нема својство правног лица - предузетник или запослени кога он овласти.

Овлашћење из става 1. овог члана даје се у писаном облику.